Behandelen vochtophoping in de buik (ascites)

Eén van de meest voorkomende complicaties van levercirrose is ophoping van vocht in de buik. Dit vocht wordt ascites genoemd.
Het ontstaat doordat de druk ter hoogte van de aders aan de ingang van de lever te hoog wordt.

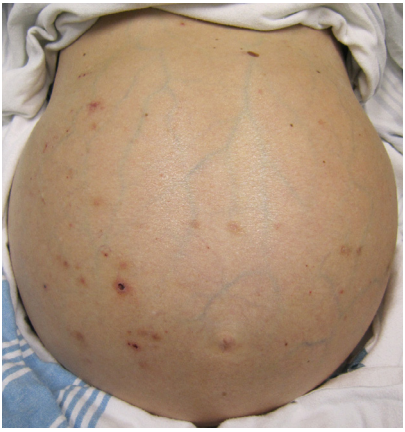

Er bestaan verschillende behandelingsmogelijkheden voor ascites:

1. Zoutarm dieet
2. Vochtafdrijvende medicatie
3. Ascitespunctie
4. TIPS
5. Alfapomp

Zoutarm dieet

Zout zuigt als het ware vocht op (als je water op een bord doet en je strooit er zout op, gaat het zout al het water opnemen). In je lichaam gebeurt juist hetzelfde: hoe meer zout je eet, hoe meer vocht er wordt opgehouden in je lichaam.
Om het ascitesvocht in de buik te beperken kan het bijgevolg

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 17/08/2020 0520 5938-NL

al helpen om minder zout te gebruiken. Nuttige tips ter vervanging van zout tref je aan op de infofiche over dieetadvies bij patiënten met levercirrose.

Vochtafdrijvende medicatie

Bij patiënten die last hebben van veel vocht in de buik zal er vaak ook vochtafdrijvende medicatie (diuretica) opgestart worden zoals Lasix®, Aldactone®, Burinex®, enz. Door deze medicatie wordt het overmatig vocht uitgeplast. Er wordt altijd gestreefd naar een zo laag mogelijke dosis.

Ascitespunctie

Een ascitespunctie is een handeling die door de arts wordt uitgevoerd om vocht uit de buikholte te verwijderen.

Als de buik een grote hoeveelheid ascitesvocht bevat, wordt gekozen om het overtollig vocht via een katheter te laten aflopen uit de buik. Te veel ascitesvocht kan zorgen voor klachten zoals een benauwd gevoel, een gespannen buik, misselijkheid, enz. Het voornaamste doel van deze punctie is dus het verminderen van uw klachten.

Voorbereiding

- U moet **niet nuchter** zijn voor een ascitespunctie.
- De blaas moet leeg zijn voor de start van de punctie. Daarom gaat u vooraf het best eens naar het toilet.
- Voor de punctie wordt meestal een echografie van uw buik gedaan. Dit is nodig om te bepalen waar het best wordt geprikt in uw buik. Deze plaats duiden we aan met stift op uw buik.

Verloop

- U mag op uw rug op het bed gaan liggen, eventueel licht overhellend naar links.
- Uw buik moet worden ontbloot.
- De prikplaats wordt ontsmet.
- De huid wordt lokaal verdoofd bij een ascitespunctie als behandeling.
- De arts brengt de naald in.
- Het ascitesvocht wordt onttrokken.

Het ascitesvocht wordt opgevangen in een buisje (katheter) die aansluit

op een soort opvangsysteem die onderaan uw bed wordt gehangen. De katheter blijft ter plaatse tot het ascitesvocht niet meer afloopt of tot een bepaalde hoeveelheid vocht is afgelopen die vooraf werd afgesproken met de arts. Tijdens het aflopen van het vocht is het mogelijk dat we u vragen om een andere positie in te nemen. Als er geen vocht meer uitloopt wordt de katheter verwijderd en wordt de prikplaats afgedekt met een verband.

In sommige gevallen (afhankelijk van de oorzaak van de vochtophoping in de buik) bevat het ascitesvocht veel eiwitten. Door het vocht te laten afvloeien, verliest u in dat geval veel eiwitten via het buikvocht. Daardoor kan het nodig zijn dat u een infuus krijgt om dit verlies aan eiwitten te compenseren.

Nazorg

- Na de ascitespunctie doet u het best even kalm aan gezien uw lichaam moet wennen aan de nieuwe situatie.
- Uw pols, bloeddruk en temperatuur worden gecontroleerd.
- Er wordt gekeken of de prikplaats niet nabloedt of dat er geen vocht meer uitsijpelt.
- Als alles goed verloopt, kunt u voorzichtig weer opstaan.
- U kunt de dag zelf nog naar huis gaan, tenzij dit anders afgesproken werd met uw arts.
- U kan gerust douchen of een bad nemen na de punctie.

Risico's

Een ascitespunctie is veelal een veilige ingreep die weinig tot geen risico's inhoudt.

- (Lichte) pijn kan optreden na het aanprikken van het buikvlies. Meestal verdwijnt deze pijn spontaan na enkele uren. Indien ze blijft bestaan, neem dan contact op met uw huisarts.
- Bij het verder uitsijpelen van ascitesvocht uit de punctieplaats kunnen we een zakje aanbrengen om dit vocht op te vangen tot de uitsijpeling gestopt is.
- Als u bloedverdunners neemt of een bloedingsziekte hebt kan er (ondanks langdurig naduwen) een blauwe plek ontstaan op de plaats waar geprikt werd.
- Als u koorts krijgt (meer dan 38.5°C) neemt u best contact op met uw huisarts.
- Als de huid rond de insteekopening vurig rood wordt én het gebied van

de insteekopening pijnlijk is moet u ook uw huisarts contacteren.

TIPS

zie aparte infosheet over TIPS

Alfapomp

De Alfapomp is een nieuwe behandeling voor patiënten die de plaatsing van een TIPS niet verdragen.
De pomp wordt onder de huid van de buik ingeplant en laat het ascitesvocht aflopen naar de urineblaas.
De waarde van deze pomp werd nog niet bewezen. Ook is deze behandeling erg duur waardoor ze bijna nooit in de praktijk wordt toegepast.

